

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.004.01.2022

00261722

Pan Rafał Pstrągowski
Wójt Gminy Śniadowo
Urząd Gminy Śniadowo
ul. Ostrołęcka 11, 18-411 Śniadowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/017 - Realizacja programu Sportowa Polska

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Śniadowo, ul. Ostrołęcka 11, 18-411 Śniadowo (dalej: <i>Urząd</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rafał Pstrągowski, Wójt Gminy Śniadowo od 6 grudnia 2010 r. (dalej: <i>Wójt</i>)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań inwestycyjnych w ramach programu Sportowa Polska. 2. Wykorzystywanie obiektów sportowych przez dzieci i młodzież szkolną, kluby sportowe i mieszkańców do aktywnego spędzania czasu wolnego i uprawiania sportu oraz na współzawodnictwo sportowe.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2022 (do czasu zakończenia kontroli ¹), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Stanisław Żukowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/32/2022 z 16 marca 2022 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Tj. 27 kwietnia 2022 r.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gmina zrealizowała zadanie inwestycyjne, polegające na budowie sali gimnastycznej z zapleczem socjalnym, zgodnie z głównymi założeniami programu *Sportowa Polska*⁴ i umową o dofinansowanie.

W Urzędzie rzetelnie monitorowano i nadzorowano jego realizację, zapewniając terminowe zakończenie i rozliczenie. Wykonawcą robót budowlanych wyłoniono z zachowaniem obowiązujących przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych. Prawidłowo wydatkowano dofinansowanie i środki własne, jednak w wydatkach kwalifikowanych zadania uwzględniono koszty wykonania elementów dodatkowych, takich jak zagospodarowanie terenu i oczyszczalnia ścieków, w wysokości wyższej niż dopuszczalne 10% wydatków kwalifikowanych, co było niezgodne z pkt. VII ust. 4 programu *Sportowa Polska*. Zapewniono zgodny z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵ przebieg procesu budowlanego inwestycji, jednak w jego ramach nie dochowano niektórych wymogów związanych z zapewnieniem możliwości korzystania z nowo wybudowanego obiektu przez osoby z niepełnosprawnościami. Stanowiło to naruszenie postanowień art. 5 ust. 1 pkt 4 tej ustawy oraz niektórych przepisów wykonawczych określających warunki techniczne budynków.

Oddany do użytkowania, od września 2020 roku, obiekt sportowy był w dobrym stanie technicznym, ale nie był wykorzystywany w pełnym zakresie wymaganym w programie *Sportowa Polska*. Prowadzono w nim zajęcia dla uczniów i organizowano uroczystości. Nie podjęto natomiast działań, w celu poszerzenia dostępności obiektu na rzecz lokalnej społeczności (mieszkańcom, klubom sportowym) do aktywnego spędzania czasu wolnego i uprawiania sportu, wykorzystywania go na współzawodnictwo sportowe (zawody, imprezy sportowe) ani nie stworzono oferty w tym zakresie, co wynikało głównie z ograniczeń związanych z pandemią COVID-19. Zdaniem NIK, planowane wprowadzenie regulaminu wykorzystania obiektu przez kluby sportowe i mieszkańców oraz związane z tym działania promocyjne powinny poszerzyć możliwości wykorzystania sali gimnastycznej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja zadań inwestycyjnych w ramach programu *Sportowa Polska*

Opis stanu faktycznego

1.1. W ramach *Programu* – w okresie objętym kontrolą – Gmina realizowała jedno zadanie, pn. *Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Szczepankowie*⁷. Zrealizowano je na podstawie umowy nr 2018/0843/2233/SubA/DIS/SP o dofinansowanie zadania ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (dalej: *FRKF*), zawartej 3 grudnia 2018 r. z Ministrem Sportu i Turystyki, w ramach edycji 2018 *Programu*. Ustalona w niej całkowita wartość wydatków związanych z jego realizacją – a zarazem wydatków kwalifikowanych – wynosiła 2.004,8 tys. zł. Natomiast udzielone i wykorzystane dofinansowania wyniosło 1.002,4 tys. zł (50% wysokości wydatków kwalifikowanych). Realizację zadania zakończono 26 sierpnia 2020 r.⁸, z zachowaniem terminu określonego umową o dofinansowanie (30 października

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ „Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej”, ogłoszony decyzją nr 16 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 7 lutego 2018 r. (Dz.Urz. Ministra Sportu i Turystyki z 2018 r. poz. 22). Dalej: *Program*.

⁵ T.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm. Dalej: *prawo budowlane*.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Szkoła ta jest jedną z dwóch placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę. Od 1 września 2021 r. placówka została przekształcona w Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szczepankowie. W jego skład – poza Szkołą – wchodzi nowo utworzone Publiczne Przedszkole w Szczepankowie (wcześniej Punkt Przedszkolny „Radosne Maluchy”).

Przed realizacją przedmiotowego zadania Szkoła nie posiadała sali gimnastycznej, a zajęcia wychowania fizycznego odbywały się na boisku do mini piłki nożnej z naturalną trawą, utwardzonym boisku do mini gier zespołowych, placu trawiasto-ziemnym, pracowni klasowej pełniącej funkcję sali do ćwiczeń gimnastycznych (o wymiarach 7 x 5 m). Gmina dysponowała jedną salą gimnastyczną (przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Śniadowie), wybudowaną w 2014 roku przy współfinansowaniu z FRKF.

⁸ Data zaświadczenia Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Łomży, stwierdzającego brak podstaw do wniesienia sprzeciwu do użytkowania obiektu.

2020 r.), a jego ostateczna wartość zamknęła się kwotą 2.050,0 tys. zł, przy czym pozostałe 1.047,6 tys. zł stanowiły środki własne Gminy.

Było to zadanie inwestycyjne mające na celu poprawę stanu przyszkolnej infrastruktury sportowej, zaliczone do pierwszej grupy zadań objętych dofinansowaniem z *Programu*. Gmina spełniła warunek uzyskania przyznanego jej limitu dofinansowania, gdyż wskaźnik *G – podstawowych dochodów podatkowych na 2018 rok w przeliczeniu na jednego mieszkańca* wynosił 831,61 zł i nie przekraczał 80% wskaźnika *Gg* (dla całego kraju)⁹, a kwota otrzymanego dofinansowania nie przekroczyła jego maksymalnej wysokości procentowej i kwotowej określonej w *Programie* (50% wartości wydatków kwalifikowanych).

(akta kontroli str. 100, 105-124)

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, m.in., że *przed wybudowaniem sali gimnastycznej nauczyciel miał bardzo skromne warunki do realizacji podstawy programowej wychowania fizycznego. Lekcje w-f były prowadzone w jednej z sal dydaktycznych niespełniającej minimalnych wymagań do rozgrywania gier zespołowych. W związku z czym, nauka gry w piłkę nożną, siatkówkę czy w piłkę ręczną możliwa była na boisku szkolnym i uzależniona od warunków atmosferycznych. Nauka gry w piłkę koszykową w ogóle nie była realizowana. Szkoła od wielu lat, przy współpracy z organem prowadzącym modernizowała zaplecze sportowe, organizowała sportowe zajęcia pozalekcyjne, które cieszyły się największym zainteresowaniem. Budowa sali gimnastycznej miała przede wszystkim zapewnić uczniom Szkoły [...] równy dostęp do infrastruktury sportowej, jaki mają ich rówieśnicy w innych szkołach.*

(akta kontroli str. 119, 488-491)

Zakres rzeczowy zadania obejmował: budowę sali gimnastycznej (12,3 m x 25,0 m) z zapleczem sanitarno-szatniowym, pokojem nauczycieli w-f, magazynem sprzętu sportowego oraz przyłączami technicznymi, biologiczną oczyszczalnią ścieków i zagospodarowaniem terenu¹⁰. Zbadane w całości, poniesione wydatki w łącznej kwocie 2.050,0 tys. zł mieściły się w katalogu wydatków określonych w § 11 ust. 2 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 25 września 2017 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej¹¹. Wydatki te poniesiono na: roboty ziemne (32 tys. zł), roboty betonowe monolityczne i prefabrykowane (130 tys. zł), bilans stali zbrojeniowej (53 tys. zł), roboty murowe (175 tys. zł), konstrukcje stalowe (101 tys. zł), dach sali gimnastycznej, zaplecza i łącznika (165 tys. zł), izolacje cieplne i przeciwwilgociowe (42 tys. zł), stolarkę i ślusarkę (146 tys. zł), tynki i okładziny wewnętrzne (152 tys. zł), podłogi i posadzki (207 tys. zł), roboty malarskie (25 tys. zł), roboty elewacyjne (184 tys. zł), wyposażenie sali gimnastycznej i zagospodarowanie terenu (231 tys. zł), instalacje sanitarne – c.o. (93 tys. zł), instalacje wodno-kanalizacyjne (29 tys. zł), sieci zewnętrzne sanitarne (22 tys. zł), biologiczną oczyszczalnię ścieków (163 tys. zł), instalacje elektryczne i tablice (58 tys. zł), instalację odgromową (42 tys. zł). Suma wydatków na oczyszczalnię ścieków i zagospodarowanie terenu przekroczyła jednak wysokość 10% wydatków kwalifikowanych, dopuszczalną do uwzględnienia zasadami *programu Sportowa Polska*, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 106, 136-138, 154-167, 609)

Analiza dokumentacji związanej z poniesieniem tych wydatków, wykazała, że:

- wszystkie te wydatki zostały dokonane w latach 2019–2020 i spełniały kryterium czasowe ich zaliczenia do wydatków kwalifikowanych *Programu* (edycja 2018),
- faktury (stanowiące podstawę dokonania tych wydatków) były zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczych, które dokumentowały (stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹²) i kompletne (zawierające dane wymagane art. 21 tej ustawy), a przy tym zostały prawidłowo opisane, sprawdzone

⁹ Wskaźnik *G* dla Gminy Śniadowo stanowił 49,8% wartości wskaźnika *Gg*.

¹⁰ Budynek wraz z łącznikiem (łączącym salę gimnastyczną z istniejącym budynkiem szkoły), zaprojektowany w technologii tradycyjnej, niepodpiwniczony, parterowy o różnych wysokościach. W części socjalnej zlokalizowano szatnie i umywalnie dla chłopców i dziewcząt oraz pokój dla nauczyciela i podręczny magazynek na sprzęt sportowy. Wymiary sali gimnastycznej: powierzchnia zabudowy – 330,24 m², powierzchnia użytkowa – 307,5 m², kubatura 2.404,15 m³. Wymiary łącznika: powierzchnia zabudowy – 158,95 m², powierzchnia użytkowa – 120,38 m², kubatura 524,24 m³.

¹¹ Dz.U. z 2017 r. poz. 1801. Rozporządzenie uchylone z dniem 14 września 2019 r., ale miało zastosowanie do umów o dofinansowanie zawartych w czasie jego obowiązywania.

¹² Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.

- pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez osoby odpowiedzialne,
- do faktur dołączono sześć protokołów odbioru częściowego i protokół odbioru końcowego robót (wszystkie podpisane przez kierownika budowy i inspektora nadzoru oraz zatwierdzone przez Wójta Gminy),
  - prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową wydatków na realizację zadania dofinansowanego z *FRKF*, umożliwiającą identyfikację poszczególnych operacji księgowych i bankowych (konto 901-5-5 *Dotacja Ministerstwo Sportu i Turystyki*, na którym ewidencjonowano środki otrzymane z *FRKF* i konto 080-2 *Budowa sali gimnastycznej ....*, na którym ewidencjonowano wydatki z *FRKF*).

Do wydatków kwalifikowanych nie zaliczono kosztów obsługi inwestorskiej (realizowanej przez pracownika Urzędu), ani czynności wspierających w zakresie odbioru obiektów, np. badań laboratoryjnych, ekspertyz, wsparcia technicznego (czynności takie nie były realizowane).

(akta kontroli str. 399-449)

Sprawy związane z pozyskaniem dofinansowania oraz realizacją zadania objętego dofinansowaniem z *Programu* (w tym jego monitorowaniem) prowadzone były w Referacie Rozwoju Gospodarczego, którego kierownik pełnił funkcję inspektora nadzoru robót budowlanych. Pracownik tego referatu sporządzał sprawozdania kwartalne (wymagane § 13 ust. 4 umowy o dofinansowanie), które na bieżąco były przekazywane do Ministerstwa Sportu i Turystyki / Ministerstwa Sportu. Dane we wszystkich ośmiu przekazanych i zbadanych sprawozdaniach wynikały z dokumentacji związanej z realizacją zadania (w tym protokołów odbioru i faktur) oraz odzwierciedlały aktualny – na dzień sporządzenia poszczególnych sprawozdań – stan realizacji zadania.

Stosownie do postanowień § 9 umowy o dofinansowanie, z zachowaniem 50 dniowego terminu liczonego od zakończenia zadania inwestycyjnego, sporządzono i przekazano rozliczenie dofinansowania (1 października 2020 r.). Pismem DIS-WIR.4701.2121.2019 z 28 stycznia 2021 r. Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu poinformował Gminę o przyjęciu rozliczenia zadania o całkowitej wartości 2.050.000 zł¹³ i przyznaniem dofinansowaniem w kwocie 1.002.400 zł. Do czasu kontroli NIK, Ministerstwo nie przeprowadzało kontroli dofinansowanego zadania.

Urząd nie dokonywał zwrotu środków dofinansowania z *FRKF*, gdyż środki te zostały w całości i terminowo wykorzystane oraz rozliczone, a w związku z realizacją zadania nie uzyskano dodatkowych dochodów podlegających zwrotowi (stosownie do § 10 umowy o dofinansowanie).

Do zakończenia kontroli NIK, zapewniona była trwałość zadania inwestycyjnego (wymagana § 15 umowy o dofinansowanie), w szczególności: utrzymano funkcje sportowe obiektu, nie wynajmowano, nie wdzierżawiano ani nie obciążano obiektu.

(akta kontroli str. 22-27, 62-67, 79-90, 102-104, 135-140, 455-485)

1.2. Realizację – objętego dofinansowaniem z *Programu* – zadania w całości powierzono jednemu wykonawcy (PAWO S.C. z Sobolewa), którego wyłoniono w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z wymogami art. 39 i następnych ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁴. Wartość udzielonego zamówienia wyniosła 2.050,0 tys. zł. Postępowanie przeprowadziła komisja przetargowa, powołana zarządzeniem Wójta¹⁵, a w jego toku w szczególności:

- wartość szacunkową zamówienia ustalono na podstawie kosztorysów inwestorskich, z zachowaniem zasad określonych w art. 32, 33 i 35 pzp, na kwotę 1.629,9 tys. zł (stanowiącą 97,8% wartości netto udzielonego zamówienia),
- wyboru najkorzystniejszej oferty (spośród trzech złożonych) dokonano – zgodnie z wymogami art. 91 pzp – na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji

¹³ Wzrost wartości zadania wynikał z ceny najkorzystniejszej oferty, uzyskanej w rezultacie przetargu nieograniczonego.

¹⁴ Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm., dalej: *ppz*. Ustawa utraciła moc z dniem 1 stycznia 2021 r., ale miała zastosowanie do przedmiotowego postępowania, które wszczęto 12 września 2018 r. a umowę z wyłonionym wykonawcą podpisano 18 października 2018 r.

¹⁵ Trzyosobowa osobowa komisja przetargowa powołana zarządzeniem Wójta z dnia 17 września 2018 r. (nr 40.2018).

istotnych warunków zamówienia, tj. ceny i okresu gwarancji (odpowiednio o wadze 60% i 40%),

- dopelniono obowiązków publikacyjnych w zakresie zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zamówieniu (art. 40 ust. 2 pzp) oraz ogłoszenia o udzieleniu zamówienia (art. 95 ust. 1 pzp), a umowę zawarto z wybranym wykonawcą (art. 94 ust. 1 pkt 2 pzp), z zachowaniem ustawowych terminów,
- prawidłowo (w tym zgodnie z dokumentami źródłowymi i na właściwym wzorze)¹⁶ sporządzono protokół postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Wykonawca wniósł – wymagane warunkami postępowania – zabezpieczenie należytego wykonania umowy, w formie gwarancji ubezpieczeniowej na kwotę 102,5 tys. zł (5% wynagrodzenia umownego), a w wysokości 30,8 tys. zł jako zabezpieczenie na wypadek nieusunięcia bądź nienależytego usunięcia wad lub usterek ujawnionych w okresie czteroletniej gwarancji.

W zakresie objętym dofinansowaniem z FRKF Gmina nie udzielała innych zamówień, w tym o wartości nieprzekraczającej równowartości 30 tys. euro. (akta kontroli str. 101, 170-210)

1.3. Gmina posiadała prawo dysponowania nieruchomością (gruntem) na cele budowlane związane z realizacją zadania dofinansowanego z *Programu*, wymagane art. 4 prawa budowlanego. Działka nr 1049 w obrębie Szczepankowo, na której wybudowano salę gimnastyczną, stanowiła własność Gminy i była przekazana w trwały zarząd Szkole Podstawowej w Szczepankowie na cele statutowe związane z oświatą, decyzją Wójta Gminy z 5 marca 2014 r. (akta kontroli str. 102, 127, 141)

Warunki lokalizacji inwestycji celu publicznego – obejmującej salę gimnastyczną wraz z częścią socjalną oraz rozbudową infrastruktury technicznej niezbędnej do funkcjonowania obiektu, w tym budową przydomowej oczyszczalni ścieków – zostały ustalone decyzją Wójta nr 5/11 z 13 maja 2011 r. Inwestor dysponował także decyzjami Starosty Łomżyńskiego nr 546/2011 z 28 października 2011 r. zatwierdzającą projekt budowlany i udzielającą pozwolenia na budowę inwestycji (o pow. zabudowy 489 m², pow. użytkowej – 428 m², kubaturze 2.928 m³) oraz nr 3/2019 z 4 stycznia 2019 r. zmieniającą ostateczną decyzję nr 546/2011¹⁷. W pozwoleniu na budowę nałożono wymóg uzyskania pozwolenia na użytkowanie nowo wybudowanego obiektu. W międzyczasie – w dzienniku budowy (Nr 2/3/2014, wydanym 30 stycznia 2014 r. przez Starostwo Powiatowe w Łomży) odnotowano wytyczenie obiektu na gruncie (31 marca 2014 r.) i wykonanie robót przygotowawczych związanych z dojściem i dojazdem do placu budowy (15 marca 2017 r.).

(akta kontroli str. 102, 142-153, 168-169)

Funkcję inspektora nadzoru inwestorskiego pełnił kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego w Urzędzie, posiadający wymagane kwalifikacje, tj. do kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy i robót, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz oceniania i badania stanu technicznego w zakresie wszelkich budynków i innych budowli o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych. Z kolei kierownik budowy posiadał uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności konstrukcyjno-budowlanej. Obaj legitymowali się aktualnym członkostwem w Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa.

(akta kontroli str. 79-87, 212-216)

¹⁶ Wzór protokołu określony rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz.U. poz. 1128), które na podstawie art. 97 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. poz. 2020 oraz z 2020 r. poz. 1086 i 2275) utraciło moc z dniem 1 stycznia 2021 r.

¹⁷ W szczególności poprzez zmianę: 1/ projektu zagospodarowania terenu, tj. zmianę lokalizacji budynku – przesunięcie projektowanych segmentów budynku względem ściany istniejącej szkoły z 0,93 m na 1,2 m; oraz rezygnację z rozbiórki istniejącego budynku gospodarczego, 2/ bryły budynku – polegającą na zlicowaniu ściany sali gimnastycznej i łącznika w elewacji północno-zachodniej, 3/ powierzchni zabudowy ze względu na docieplenie budynku z 489,19 m² na 503,42 m².

Kierownik budowy realizował obowiązki określone w art. 22 *Prawa budowlanego*, a w szczególności: protokolarnie przejął plac budowy (22 października 2018 r.), prowadził dokumentację budowy, wykonywał zalecenia zawarte w dzienniku budowy, przygotował dokumentację powykonawczą obiektu budowlanego, zgłosił obiekt budowlany do odbioru wpisem do dziennika budowy (30 lipca 2020 r.), a także – stosownie do wymogów z art. 57 ust. 1 pkt 2 i 3 *Prawa budowlanego* – złożył oświadczenie o zgodności obiektu z projektem budowlanym oraz o doprowadzeniu placu budowy do odpowiedniego stanu i właściwym zagospodarowaniu terenu przyległego (30 lipca 2020 r.).

(akta kontroli str. 211, 295-297, 333-346)

Stosownie do wymogów § 2, 5-7 i 9 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia¹⁸, w – objętym w całości badaniem kontrolnym – dzienniku budowy:

- odnotowano zgłaszanie inwestorowi przygotowanie do wykonania robót ulegających zakryciu (np. wykonanie wykopów pod ławy fundamentowe, zbrojeń, betonowanie, wykonanie elementów kanalizacji sanitarnej bądź więźby dachowej) oraz zgody inspektora nadzoru na ich wykonanie,
- dokonano wpisów dokumentujących przebieg robót budowlanych, w tym wpisów kierowników robót z zakresu poszczególnych branż o wykonaniu robót i wpisów inspektora nadzoru potwierdzających odbiory tych robót.

Protokołami ustaleń udokumentowano rozwiązania pojawiających się w trakcie budowy kwestii problematycznych, które m.in. dotyczyły:

- błędnych rzędnych terenu, skutkujących m.in. posadowieniem obiektu o 6 cm wyżej niż powinien być według projektu budowlanego i koniecznością wykonania izolacji termicznej ław fundamentowych dla ochrony przed przemarzaniem (protokół z 9 kwietnia 2019 r.),
- konieczności rozwiązania problemu odpływu wód opadowych z połąci dachowych sali gimnastycznej (w związku z odstępniem od rozbiórki istniejącego budynku gospodarczego), poprzez wykonanie skanalizowania odwodnienia z obydwu stron budynku (protokół z 2 grudnia 2019 r.),
- uszczegółowienia kwestii związanych z zagospodarowaniem terenu oraz wyposażenia i wykończenia pomieszczeń szatni i łazienek (protokół z 18 maja 2020 r.).

(akta kontroli str. 217-294, 333-346)

Nie rozwiązano jednak – sygnalizowanego przez wykonawcę – problemu braku w dokumentacji projektowej niektórych rozwiązań w zakresie dostępności obiektu dla osób z niepełnosprawnościami, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Wykonawca przekazał inwestorowi dokumentację powykonawczą, z zakresu: [a] branży ogólnobudowlanej (w tym: deklaracje właściwości użytkowych, specyfikacje / aprobaty techniczne, deklaracje zgodności, świadectwa dopuszczenia, certyfikaty, atesty higieniczne zastosowanych materiałów lub elementów¹⁹, a także sprawozdania z badań okien i drzwi), [b] instalacji c.o., wodno-kanalizacyjnej z przyłączem, przydomowej oczyszczalni ścieków (m.in.: protokoły prób szczelności instalacji, protokół badania wydajności hydrantu wewnętrznego, protokół badania wydajności hydrantów zewnętrznych, protokoły odbioru technicznego instalacji, deklaracje zgodności / właściwości użytkowych, atesty higieniczne certyfikaty zgodności wyrobów z Polską Normą), [c] branży elektrycznej, wraz dokumentacją pomiarów i badań powykonawczych (m.in. przycisku p.poż, ochrony p.poż., rezystancji izolacji, zabezpieczeń różnicowoprądowych, badań opraw i pomiarów natężenia oświetlenia oraz oświetlenia ewakuacyjnego i awaryjnego, pomiaru instalacji odgromowej) z załączonymi kopiami uprawnień osób dokonujących pomiarów, a także deklaracje zgodności, świadectwa

¹⁸ Dz.U. z 2018 r. poz. 963. Dalej: *rozporządzenie w sprawie dziennika budowy z 2002 r.* Rozporządzenie zostało uchylone z dniem 19 września 2021 r. i zastąpione rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 6 września 2021 r. w sprawie sposobu prowadzenia dzienników budowy, montażu i rozbiórki (Dz.U. poz. 1686).

¹⁹ M.in. w zakresie: beton, prefabrykаты betonowe, izolacje fundamentów, stal konstrukcyjna, łączniki, cement, płyty warstwowe, blachy, materiały dekarские, elewacje, posadzki płytkowe, wykładziny, stolarka, parapety, wyposażenie sali sportowej, gaśnice, materiały montażowe, bruki, konstrukcja stalowa dachu).

dopuszczenia, certyfikaty zastosowanych materiałów, elementów i urządzeń (przewodów, kabli, opraw, złączy, gniazd, rur, wyłączników, elementów instalacji odgromowej).

Przedmiotowa dokumentacja obejmowała również specyfikację techniczną i atest higieniczny wykładziny sportowej sali gimnastycznej (potwierdzający możliwość jej zastosowania m.in. w salach sportowych w jednostkach oświatowych), a także certyfikaty / deklaracje zgodności sprzętu sportowego stanowiącego wyposażenie sali gimnastycznej (drabinki gimnastyczne, zestawy do: siatkówki, koszykówki i badmintona, a także siatki do tych gier).

(akta kontroli str. 297, 331-332, 348-382)

Zgłoszenie zakończenia robót budowlanych i gotowości do odbioru obiektu odnotowano w dzienniku budowy pod datą 30 lipca 2020 r., w formie wpisu kierownika budowy (potwierzonego przez inspektora nadzoru inwestorskiego). W dniach 10 – 20 sierpnia 2020 r. dokonano komisyjnego odbioru końcowego (obejmującego oględziny obiektu i sprawdzenie przedłożonych dokumentów), odnotowując w protokole m.in. wykonanie obiektu zgodnie z umową, projektem architektoniczno-budowlanym, sztuką budowlaną i pozwoleniem na budowę, a także okres gwarancji (48 miesięcy) liczony od dnia odbioru końcowego (20 sierpnia 2020 r.).

Inwestycja została zrealizowana z zachowaniem terminów określonych w umowie z wykonawcą i umową o dofinansowanie zadania z *Programu*, które były ustalone odpowiednio na 31 lipca i 30 października 2020 r.

(akta kontroli str. 105-117, 191-205, 301-302, 315-316, 346)

Stosownie do art. 56 ust. 1 *Prawa budowlanego* inwestor zawiadomił właściwe miejscowo organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Państwowej Straży Pożarnej o zakończeniu budowy. Po przeprowadzeniu kontroli Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Łomży, 24 sierpnia 2020 r. wydał stanowisko (MZ.5564.41.2020), w którym ocenił, że budynek został wykonany zgodnie z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej, a stwierdzona niezgodność z projektem budowlanym²⁰ nie ma istotnego wpływu na poziom bezpieczeństwa pożarowego budynku.

(akta kontroli str. 303-313)

Inwestor pismem z 24 sierpnia 2020 r., na podstawie art. 54 ust. 1 *Prawa budowlanego*, zawiadomił Powiatowego Inspektora Budowlanego w Łomży (dalej: PINB) o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania sali gimnastycznej, a PINB 26 sierpnia 2020 r. wydał zaświadczenie, w którym stwierdził „brak podstaw do wniesienia sprzeciwu do użytkowania w/w obiektu” i dodał, że „zaświadczenie uprawnia inwestora do rozpoczęcia użytkowania obiektu”. Pozwolenie na użytkowanie nie zostało wydane ze względu na postanowienia art. 31z¹ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²¹, które wyłączyły stosowanie przepisów art. 55 ust. 1 pkt 1 i 3 *Prawa budowlanego* (w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19). Wiązało się z tym także nieprzeprowadzenie – przewidzianej w art. 59 ust. 1 *Prawa budowlanego* – obowiązkowej kontroli, o której mowa w art. 59a tej ustawy. Jednym z obligatoryjnych elementów tej kontroli (wymienionych w art. 59a ust. 2 *Prawa budowlanego*) jest sprawdzenie zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z tego obiektu przez osoby z niepełnosprawnościami.

(akta kontroli str. 317-320)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Urzędzie za wydatki kwalifikowane uznano wyższą od dopuszczalnej wysokość wydatków na wykonanie elementów dodatkowych związanych z zadaniem inwestycyjnym pn. *Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Szczepankowie*, dofinansowanym z FRKF (na podstawie umowy nr 2018/0843/2233/SubA/DIS/SP). W sporządzonym rozliczeniu tego zadania (podpisany przez Skarbnika i Wójta)

²⁰ Projekt budowlany nie przewidywał ściany zewnętrznej łącznika na zbliżeniu do istniejącego budynku gospodarczego jako ściany oddzielenia przeciwpożarowego REI 60. W rzeczywistości ww. ścianę wykonano jako ścianę oddzielenia p.poż. o klasie odporności ogniowej REI 60 z oknami odporności ogniowej EI 30, ocieploną niepalną wełną mineralną.

²¹ T.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.

do wydatków kwalifikowanych zaliczono bowiem wydatki na zagospodarowanie terenu (155.995,80 zł) i na przydomową oczyszczalnię ścieków (163.000,00 zł), tj. w łącznej kwocie 318.995,80 zł, co stanowiło 15,9% wydatków kwalifikowanych przedmiotowego zadania²². Było to niezgodne z pkt. VII ust. 4 *programu Sportowa Polska*, według którego w wydatkach kwalifikowanych mogły być uwzględnione koszty wykonania elementów dodatkowych, m.in. zagospodarowania terenu oraz inne elementy niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania obiektu sportowego – w wysokości do 10% wydatków kwalifikowanych.

We wniosku o dofinansowanie (złożonym 28 marca 2018 r.) została wykazana pozycja „*Biologiczna oczyszczalnia ścieków*”, ale nie wykazano zagospodarowania terenu, którego elementy w kosztorysie inwestorskim mieściły się w pozycji wyposażenie sali gimnastycznej. Pozycja „*Wyposażenie sali gimnastycznej i zagospodarowanie terenu*” (bez wyodrębnienia kosztów zagospodarowania terenu) wprowadzona została natomiast w zaktualizowanym zbiorczym zestawieniu kosztów przesłanym do Ministerstwa Sportu i Turystyki w dniu 30 października 2018 r. (tj. 26 dni po wystaniu z Urzędu do Ministerstwa zaparafowanej umowy, a 34 dni przed datą zawarcia umowy).

(akta kontroli str. 102-104, 105-124, 136-140, 428-445, 608-612)

Wójt wyjaśnił, że składając wniosek o dofinansowanie zadania, zakwalifikował przydomową oczyszczalnię ścieków jako urządzenie ściśle związane z powstającym obiektem budowlanym, tj. salą gimnastyczną wraz z częścią socjalną. *Wewnętrzna instalacja wodno-kanalizacyjna obsługująca potrzeby bytowe korzystających z sali gimnastycznej musi mieć bezpośredni odpływ do urządzenia gromadzącego ścieki, w tym przypadku przy obiektowej oczyszczalni ścieków. Wybudowana oczyszczalnia ścieków nie powinna być zakwalifikowana jako inne dodatkowe elementy niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania obiektu sportowego lecz jako spójny element ściśle związany z obiektem.*

(akta kontroli str. 608-610)

Odnosząc się do wyjaśnienia, podnieść należy, że przedmiotowa oczyszczalnia ścieków (o wydajności 7,5 m³/d) obsługuje nie tylko nowo wybudowany obiekt sportowy – salę gimnastyczną, ale – jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły – w pełni zaspokaja potrzeby całej Szkoły w zakresie nieczystości płynnych. Zatem, zdaniem NIK koszt jej wybudowania nie powinien być uznany za wydatek kwalifikowany przedmiotowego zadania (polegającego na budowie sali gimnastycznej wraz z zapleczem), a tylko do wysokości wydatków kwalifikowanych elementów dodatkowych określonych w *Programie*.

(akta kontroli str. 246-258, 380-381, 552-553)

2. Gmina (inwestor) nie zapewniła osobom z niepełnosprawnościami pełnej dostępności do nowo wybudowanego obiektu sali gimnastycznej wraz częścią socjalną w Szkole w Szczepankowie (użytkowanych od września 2020 roku). Poza pochylnią (podjazdem) z poziomu terenu na poziom podestu przed wejściem do łącznika, nie zostały bowiem zastosowane (ani przewidziane) inne udogodnienia dla takich osób, określone m.in. w przepisach § 81 ust. 3, § 85 ust. 2 pkt 3, § 86, § 155 ust. 2, § 299 ust. 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie²³. W dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami sali gimnastycznej i w łączniku z zapleczem sanitarno-szatniowym, nie wydzielono co najmniej jednego pomieszczenia higieniczno-sanitarnego przystosowanego dla tych osób, chociaż taki wymóg został ustalony w § 86 powołanego rozporządzenia²⁴. Natomiast istniejące pomieszczenia higieniczno-sanitarne nie były przystosowane do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami, gdyż np.:

²² Według umowy o dofinansowanie była to kwota 2.004.803,00 zł.

²³ Dz.U. z 2019 r. poz. 1065. Rozporządzenie zwane dalej *rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych budynków*.

²⁴ Stosownie do § 86 ust. 1 pkt 1-4 ww. rozporządzenia, w szczególności co najmniej jedno z ogólnodostępnych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych powinno być przystosowane dla tych osób, przez: 1) zapewnienie przestrzeni manewrowej o wymiarach co najmniej 1,5x1,5m, 2) stosowanie w tych pomieszczeniach i na trasie dojazdu do nich drzwi bez progów, 3) zainstalowanie odpowiednio przystosowanej, co najmniej jednej miski ustępowej i umywalki, a także jednego natrysku, jeżeli ze względu na przeznaczenie przewiduje się w budynku takie urządzenia, 4) zainstalowanie uchwyłów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych.

- wnęki (kabiny) natryskowe nie były wyposażone w urządzenia wspomagające umożliwiające korzystanie z nich przez osoby z niepełnosprawnościami poruszające się na wózkach inwalidzkich ani nie miały wymaganej powierzchni (nie mniejszej niż 2,5 m²) i szerokości (co najmniej 1,5 m),

- drzwi do kabin ustępowych nie miały wymaganej szerokości co najmniej 0,9 m,

tj. nie spełniały wymogów określonych odpowiednio § 81 ust. 3 i § 85 ust. 2 pkt. 3 *rozporządzenia w sprawie warunków technicznych budynków*.

Nie były spełnione wymogi z § 155 ust. 2 oraz § 299 ust. 5 *rozporządzenia w sprawie warunków technicznych budynków*, dotyczące zaopatrzenia okien w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w urządzenia ułatwiające ich otwieranie również przez osoby z niepełnosprawnościami.

Nie zapewniono także skomunikowania pomiędzy salą gimnastyczną i łącznikiem a budynkiem szkoły, gdyż przeszkodę stanowią 5-stopniowe schody, przy których brak podjazdu lub innego urządzenia umożliwiającego przemieszczanie się osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich.

Miało to miejsce mimo zwrócenia przez wykonawcę robót budowlanych – w trakcie realizacji inwestycji (pismami z 20 i 23 stycznia 2020 r.) – uwagi na braki w tym zakresie w dokumentacji projektowej. Inwestor w pisemnej odpowiedzi z 24 stycznia 2020 r. stwierdził brak konieczności wykonania dodatkowych prac budowlanych i wyposażeniowych polegających na wydzieleniu łazienki i sposobu komunikacji dla osób z niepełnosprawnościami między łącznikiem sali a budynkiem szkoły oraz nie wyraził zgody na zaopatrzenia okien w urządzenia pozwalające na łatwe ich otwieranie z poziomu podłogi lub pomostu, także przez osoby z niepełnosprawnościami. Wójt wyjaśnił, że na etapie budowy w oparciu o zatwierdzoną dokumentację projektową nie zdecydowano się na uwzględnienie uwag wykonawcy, z powodu konieczności sporządzenia projektu budowlanego zamiennego i uzyskania zamiennego pozwolenia na budowę, co wiązało się z przedłużeniem terminu na doprowadzenie inwestycji do jej zakończenia. Dokumentacja projektowa sporządzona została w zakresie uwzględniającym występujące i najistotniejsze potrzeby szkoły [...] oraz jej uczniów i budżetu przeznaczonego na inwestycję. W okresie przygotowywania dokumentacji, kadra pedagogiczna nie posiadała pod swoją opieką ani jednej osoby niepełnosprawnej, tym bardziej poruszającej się na wózku inwalidzkim i stan taki jest do dzisiaj. W trakcie prac budowlanych i na etapie odbioru budynku wprowadzone zostały zmiany, które gwarantowały należyte rozwiązania techniczno-funkcjonalne, na dzień oddania obiektu do użytku. Obiekt szkoły podstawowej podlega cyklicznej modernizacji i posiada niezbędną rezerwę powierzchni dla urządzenia łazienki spełniającej wymogi dla korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami. Ten etap robót zamierzmy wykonać w najbliższym czasie wraz z innymi elementami modernizacji w budynku szkoły i jej otoczenia. Otwieranie okien celem przewietrzania może być wykonane przez osoby towarzyszące niepełnosprawnym będące współużytkownikami.

(akta kontroli str. 236-242, 455-487)

Według wyjaśnienia Dyrektora Szkoły, ustalenia dotyczące planowania i realizacji budowy odbywały się poza nim, a w związku z brakiem uczniów z niepełnosprawnością ruchową zamieszkałych w obwodzie szkolnym, jak i uczęszczających do szkoły, nie zgłaszał potrzeby dostosowania obiektu do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

(akta kontroli str. 552-555)

Odnosząc się do wyjaśnień stwierdzić należy, że w myśl art. 5 ust. 1 pkt 4 *Prawa budowlanego*, obiekt budowlany jako całość oraz jego poszczególne części, wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy projektować i budować w sposób określony w przepisach (w tym techniczno-budowlanych) oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając niezbędne warunki do korzystania z obiektów użyteczności publicznej przez osoby z niepełnosprawnościami.

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina terminowo zrealizowała oraz rozliczyła zadanie dofinansowane w ramach *Programu*. Prawidłowo wydatkowała dofinansowanie i środki własne, jednak rozliczając zadanie w jego wydatkach kwalifikowanych uwzględniła koszty wykonania elementów dodatkowych, tj. zagospodarowania terenu i oczyszczalni ścieków, w wysokości wyższej niż 10% wydatków kwalifikowanych, co było niezgodne z pkt. VII ust. 4 *Programu*. Z zachowaniem wymogów dotyczących udzielania zamówień publicznych wyłoniono wykonawcę robót budowlanych. Zapewniono także zgodny z przepisami *prawa budowlanego* przebieg procesu budowlanego inwestycji, jednak w jego ramach nie dochowano niektórych wymogów związanych z zapewnieniem możliwości korzystania z nowo wybudowanego obiektu przez osoby z niepełnosprawnościami. Stanowiło to naruszenie przepisu art. 5 ust. 1 pkt 4 *Prawa budowlanego* oraz niektórych przepisów *rozporządzenia w sprawie warunków technicznych budynków*.

OBSZAR

2. Wykorzystywanie obiektów sportowych przez dzieci i młodzież szkolną, kluby sportowe i mieszkańców do aktywnego spędzania czasu wolnego i uprawiania sportu oraz na współzawodnictwo sportowe

Opis stanu faktycznego

2.1. Gmina nie posiadała dokumentu określającego strategię rozwoju w zakresie kultury fizycznej²⁵. Wójt wyjaśnił, że nie rozważano opracowania takiego dokumentu, gdyż *Gmina jest małą gminą wiejską, nieposiadającą znaczących osiągnięć w zakresie kultury fizycznej. Nie mniej Gmina od lat wspiera upowszechnianie sportu, w szczególności szkolenia uzdolnionych dzieci i młodzieży z terenu gminy w piłce nożnej oraz Klub Sportowy Śniadowo we współzawodnictwie sportowym wśród dorosłych mieszkańców gminy w piłce nożnej. Wsparcie polega na corocznym finansowaniu zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej w konkursach ogłaszanych przez Gminę w ramach współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Strategia rozwoju wg tuł. Urzędu wskazana jest dla dużych samorządów, gdzie rywalizacja rozgrywa się w kilku lub kilkunastu dyscyplinach sportowych.*

NIK zauważa, że w *Programie rozwoju lokalnego Gminy Śniadowo na lata 2015–2020* przyjętym w dniu 26 listopada 2015 r.²⁶ nie zawarto zapisów odnoszących się do rozwoju kultury fizycznej, infrastruktury sportowej lub wykorzystania obiektów na cele sportowe przez mieszkańców. Gmina rozpoczęła prace nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Śniadowo na lata 2022–2030 (Rada Gminy podjęła uchwałę w tej sprawie 24 marca 2022 r.²⁷). Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²⁸ zadania własne gminy obejmują sprawy kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych. Zdaniem NIK rozwój kultury fizycznej i infrastruktury sportowej oraz wykorzystanie obiektów na cele sportowe przez mieszkańców Gminy powinny być uwzględnione w opracowywanej strategii rozwoju. (akta kontroli str. 451-454, 580-607)

2.2. Nowo wybudowana sala gimnastyczna z infrastrukturą towarzyszącą została przekazana – umową z 31 sierpnia 2020 r. (po uzyskaniu zaświadczenia PINB uprawniającego do rozpoczęcia użytkowania obiektu) – Szkole Podstawowej w Szczepankowie (dalej: *Szkoła*) w użytkowanie na czas nieokreślony. W umowie zawarto m.in. zapisy, w myśl których Szkoła: potwierdziła zapoznanie się ze stanem obiektu i stwierdziła jego przydatność do umówionego użytku, zobowiązała się korzystać z obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem oraz nie oddawać przedmiotu użyczenia do używania osobom trzecim i ponosić koszty jego eksploatacji. Według postanowień umowy, Szkoła ponosi koszty eksploatacji obiektu oraz na niej ciąży obowiązek bieżącej konserwacji i napraw.

²⁵ Przyjęcie takiego dokumentu nie jest obligatoryjne i nie wynika z przepisów prawa.

²⁶ *Program rozwoju lokalnego Gminy Śniadowo na lata 2015–2020* przyjęty uchwałą Nr XI.65.2015 Rady Gminy Śniadowo z dnia 26 listopada 2015 r.

²⁷ Uchwała Nr XXXI.220.2022 Rady Gminy Śniadowo z dnia 24 marca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Śniadowo na lata 2022-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

²⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 559.

W tym samym dniu Dyrektorowi Szkoły przekazano dokumentację powykonawczą, m.in. projekt architektoniczno-budowlany, deklaracje / certyfikaty zgodności i wyniki pomiarów powykonawczych, inwentaryzację powykonawczą, protokół odbioru końcowego, dzienniki budowy. (akta kontroli str. 329-332)

Odnosnie sposobu sprawowania nadzoru i kontroli nad utrzymaniem i wykorzystaniem sali gimnastycznej, Wójt wyjaśnił, że ze względu na krótki czas od chwili przekazania do użytkowania nowo wybudowanej sali gimnastycznej szczegółowy nadzór i kontrola w tym zakresie nie były prowadzone. Oddanie do użytku tej sali zbiegło się z rozpoczęciem drugiej fali koronawirusa w Polsce. Zaniechanie nauki stacjonarnej i wprowadzenie nauki zdalnej spowodowało, że sala nie była wykorzystywana przez dłuższy czas. Po zakończeniu nauki zdalnej dzieci i młodzież korzystały z niej na podstawie wewnętrznego regulaminu ustalonego przez Dyrektora Szkoły. Ze względu na trwającą w dalszym ciągu pandemię, sala gimnastyczna nie był udostępniana na zewnątrz, dlatego też nie wymagano sporządzania sprawozdania z wykorzystania obiektu. (akta kontroli str. 451-454)

Szacunkowe koszty związane z użytkowaniem sali gimnastycznej²⁹ poniesione przez Gminę od 1 września 2020 r. do 31 marca 2022 r. wyniosły 102,0 tys. zł, w tym na: wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracownika (sprzątaczką na ½ etatu) – 23,2 tys. zł, ogrzewanie – 49,9 tys. zł, energia elektryczna i woda – 7,5 tys. zł, zakupy i montaż wyposażenia (dodatkowe drabinki, siatki ochronne, wykładzina) – 21,4 tys. zł. Były to środki wydatkowane w ramach planu finansowego Szkoły³⁰. (akta kontroli str. 450)

2.3. Według informacji dotyczącej sposobu utrzymania i wykorzystania efektu rzeczowego zadania inwestycyjnego (zawartej w pkt. VII wniosku o dofinansowanie), sala gimnastyczna przeznaczona miała być do: prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, pozalekcyjnych zajęć sportowych dla uczniów Szkoły, zawodów sportowych, zajęć sportowych i rekreacyjnych dla zorganizowanych grup (np. z klubów sportowych, stowarzyszeń), a także zajęć i rozgrywek sportowych oraz imprez sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców wsi Szczepankowo oraz okolicznych miejscowości. (akta kontroli str. 122)

Salę gimnastyczną wykorzystywano (od 1 września 2020 r.) w ograniczonym – w stosunku do założonego – zakresie, głównie na potrzeby uczniów. Jak bowiem wyjaśnił Dyrektor Szkoły, oddanie do użytku sali gimnastycznej [...] zbiegło się w czasie z ograniczeniem funkcjonowania szkół i placówek oświatowych w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z [...] COVID-19³¹ oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19³², od marca 2020 roku [...] Szkoła funkcjonuje zgodnie z wytycznymi Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego. (akta kontroli str. 488-493)

W latach szkolnych 2020/2021 i 2021/2022 (do końca marca) nowo wybudowana sala gimnastyczna była wykorzystywana przez Szkołę głównie do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, odpowiednio dla 123 i 122 uczniów (tj. wszystkich uczniów Szkoły w tych latach). Prowadzono w niej także organizowane przez Szkołę pozalekcyjne szkolne zajęcia sportowe, w ramach:

- ogólnopolskiego *Programu Szkolny Klub Sportowy* (dla 13 uczniów od 1 września do 22 grudnia 2020 r. – łącznie 42 dni; dla 25 uczniów od 17 lutego do 15 grudnia 2021 r., łącznie 108 dni; dla 18 uczniów od 1 marca do 7 marca 2022 r. – łącznie cztery dni)³³;

²⁹ Nie prowadzono odrębnej ewidencji w tym zakresie, koszty ogrzewania, wody, sprzątnięcia oszacowano proporcjonalnie do powierzchni sali gimnastycznej.

³⁰ Wydatki w całości zostały poniesione wyłącznie w ramach planu finansowego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Szczepankowie (wcześniej Szkoły Podstawowej w Szczepankowie). Urząd Gminy nie przekazywał Zespołowi w innej formie środków finansowych na utrzymanie przedmiotowej sali gimnastycznej i jej zaplecza ani nie wydawał środków na ten cel.

³¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 410 ze zm.

³² Dz.U. 2020 r. poz. 492 ze zm.

³³ Zajęcia realizowane m.in. w ramach porozumienia z 2 sierpnia 2021 r. pomiędzy Gminą Śniadowo a Podlaską Federacją Sportu (zawartego na okres od 15 lutego do 31 grudnia 2021 r.). Było to porozumienie o współpracy przy realizacji *Programu Szkolny*

– projekty „Klucz do przyszłości” (dla 20 uczniów od 18 września do 22 grudnia 2020 r., łącznie 18 dni oraz dla 20 uczniów od 7 stycznia do 23 czerwca 2021 r. – łącznie 21 dni)³⁴, a także zajęcia sportowe dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno - kompensacyjnej (dla 15 uczniów od 1 września do 30 listopada 2020 r. – łącznie 34 dni oraz dla 17 uczniów od 15 marca do 30 października 2021 r. – łącznie 30 dni), w ramach *Projektu „Zmieniam postawę ciała aktywnie, kiedy do sportu podchodzę pozytywnie”*, dofinansowanego przez Ministra Sportu i Turystyki/Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu ze środków Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów.

Ponadto, Dyrektor Szkoły wyraził także zgodę na bezpłatne udostępnienie obiektów sportowych (w tym sali gimnastycznej) do realizacji przez nauczyciela wychowania fizycznego zajęć *Sport Klub* w 2022 roku, aktywizujących dzieci i młodzież szkolną w ramach dodatkowych zajęć, które umożliwiają poprawę kondycji fizycznej po okresie izolacji społecznej i przeciwdziałanie skutkom zdrowotnym COVID-19³⁵.

(akta kontroli str. 494-549, 557-579)

Nie organizowano natomiast w niej odpłatnych zajęć sportowych. We wrześniu 2021 roku w Szkole przeprowadzono nabór na odpłatne pozaszkolne zajęcia piłkarskie prowadzone przez trenera Młodzieżowego Łomżyńskiego Klubu Sportowego, jednak – jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły – ze względu na bardzo małe zainteresowanie zajęcia nie doszły do skutku. Z sali gimnastycznej nie korzystały kluby sportowe (w Szczepankowie nie działały kluby sportowe) ani inne podmioty zewnętrzne. Nie organizowano zajęć szkolnych niesportowych.

Służyła ona natomiast jako miejsce organizacji okazjonalnych uroczystości wiejskich i szkolnych. Największą z nich była uroczystość nadania imienia Szkole, połączona z przekazaniem Sztandaru Szkoły Podstawowej im. Polskich Dzieci Sybiru w Szczepankowie oraz uroczystym otwarciem sali gimnastycznej, która odbyła się 15 października 2021 r. z udziałem 98 uczniów i 60 zaproszonych gości, m.in. Sekretarza Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki, władz wojewódzkich, samorządowych oraz licznych kombatantów reprezentujących Związek Sybiraków Polskich. Odbyły się w niej także: akademie szkolne (z okazji Dnia Edukacji Narodowej – z udziałem 103 uczniów, obchodów rocznicy 1 września 1939 r. – z udziałem 98 uczniów, 11 Listopada i Dnia kobiet – z udziałem 122 uczniów), uroczyste zakończenia roku szkolnego 2020/2021 oraz inauguracja roku szkolnego 2021/2022, pasowanie przedszkolaków, ślubowanie i pasowanie pierwszoklasistów, jasełka szkolne, sesja Rady Gminy Śniadowo (24 września 2020 r. z udziałem 54 mieszkańców), wystawa tematyczna „Sybiracy” (17 października 2021 r. z udziałem 50 mieszkańców).

Nowo wybudowany obiekt sportowy dotychczas nie był udostępniany dla mieszkańców powiatu lub gminy w celu uprawiania sportu ani wykorzystywany na inne rodzaje aktywnego spędzania czasu wolnego, z wyjątkiem udostępnienia dla Rady Rodziców w celu promocji zajęć fitnessu (30 marca 2022 r. z udziałem 15 osób). Ponadto w obiekcie nie były organizowane zawody sportowe ani imprezy sportowe. (akta kontroli str. 488-501)

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że ze względu na oddanie sali gimnastycznej do użytku w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z COVID-19 oraz realizacją wytycznych Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego (ograniczających do minimum przebywanie w placówkach osób z zewnątrz) nie zapewniono dostępności sali gimnastycznej dla mieszkańców Szczepankowa i gminy Śniadowo. Główną przyczyną braku udostępnienia sali gimnastycznej były działania [...] mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego uczniom i pracownikom poprzez ograniczenie wejść do budynku szkolnego i sali gimnastycznej osób z zewnątrz jak i organizację lekcji w-f i pozalekcyjnych zajęć sportowych w sposób ograniczający gry kontaktowe, w których nie można zachować dystansu. Inną ważną przyczyną braku współpracy z organizacjami sportowymi, mieszkańcami i innymi szkołami było wprowadzenie

Klub Sportowy (dalej: *Program SKS*) ogłoszonego przez Ministra Sportu i Turystyki /Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, w celu popularyzacji aktywnego i zdrowego trybu życia wśród dzieci i młodzieży poprzez dostęp do nieodpłatnych zajęć sportowych. W 2022 roku Szkoła złożyła deklarację przystąpienia i współfinansowania *Programu SKS* w 2022 roku.

³⁴ Projekt obejmujący m.in. 60 godzin zajęć sportowych, zrealizowany w ramach Priorytetu IX, Działania 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.

³⁵ Do zakończenia kontroli NIK nie rozpoczęto realizacji tych zajęć. Zajęcia *Sport Klubu* mają być realizowane w ramach programu *Aktywny Powrót do Szkoły* i finansowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

nauki zdalnej. [...] Szkoła prowadziła naukę zdalną lub hybrydową w okresie od 24 października 2020 r. do 31 maja 2021 r. (akta kontroli str. 488-493)

Wójt wyjaśnił, że w związku ze zniesieniem większości obostrzeń dotyczących zachowania reżimu sanitarnego dotyczącego pandemii COVID-19 z dniem 28 marca br., podjęte zostały działania mające na celu udostępnienie sali gimnastycznej i jej wykorzystanie m.in. dla klubów sportowych i mieszkańców Gminy. W najbliższych dniach zostaną opracowane warunki i zasady korzystania z sali gimnastycznej w formie odpowiedniego regulaminu. Regulamin będzie stanowił ofertę w zakresie aktywności sportowej i ruchowej poprzez udostępnienie sali i możliwość jej korzystania przez mieszkańców i kluby sportowe. Dotychczas jedyną przeszkodą uniemożliwiającą jej udostępnienie była panująca pandemia COVID-19.

(akta kontroli str. 451-454)

Zdaniem NIK, brak zapewniania ogólnodostępności sali gimnastycznej i jej wykorzystywania przez kluby sportowe i mieszkańców wynikał z również z braku stworzenia w Gminie oferty wykorzystania obiektu w zakresie realizacji aktywności sportowej i ruchowej dla klubów sportowych i mieszkańców. Wskazane przez Wójta planowane działania powinny zapewnić ogólnodostępność obiektu.

2.4. Stosownie do wymogów art. 62 ust. 1 pkt 1 *Prawa budowlanego* sala gimnastyczna z zapleczem socjalnym została poddana okresowej (rocznej) kontroli, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego elementów i instalacji budynku (fundamenty, ściany konstrukcyjne, stropodach, konstrukcja pod stropem podwieszanym, podciągi, słupy, konstrukcja i pokrycie dachu, obróbki blacharskie, elewacje budynku) oraz przewodów wentylacyjnych. W protokole kontroli z 19 listopada 2021 r. nie odnotowano nieprawidłowości, a stan techniczny poszczególnych elementów oceniono jako dobry (w związku z tym nie wydawano zaleceń pokontrolnych). NIK zauważa jednak, że fakt przeprowadzenia tej kontroli w książce obiektu budowlanego (założonej 2 września 2021 r.) odnotowano dopiero w toku kontroli NIK (8 kwietnia 2022 r.).

(akta kontroli str. 383-397, 552-556)

W rezultacie przeprowadzonych – w ramach kontroli NIK – oględzin sali gimnastycznej, jej zaplecza socjalnego (w łączniku z budynkiem szkolnym) i terenu przyległego do niej stwierdzono, że m.in.:

- na ścianie przy wejściu do łącznika zamieszczono tablicę z informującą o dofinansowaniu inwestycji przez Ministra Sportu i Turystyki ze środków FRKF,
- teren przy budynkach był uporządkowany i równy, utwardzony kostką polbrukową (zapewniał możliwość poruszania się na wózkach inwalidzkich),
- stan techniczny sali gimnastycznej i pomieszczeń w łączniku był dobry, a nawierzchnia w tej sali i posadzki łącznika nie budziły zastrzeżeń (brak widocznych śladów uszkodzeń), zostały wykonane na tym samym poziomie (w wejściach niestosowano progów),
- bramki i kosze do gier zespołowych, których przemieszczenie się może stanowić zagrożenie dla zdrowia ćwiczących, zostały zamocowane na stałe, zgodnie z wymogiem z § 31 ust. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach³⁵ (salę wyposażono także w elementy do mocowania na stałe zestawu do gry w piłkę siatkową, który w trakcie oględzin znajdował się w magazynku),
- przy wejściu do łącznika prowadzącego do sali gimnastycznej wybudowano pochylnię (podjazd) dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, przy której zastosowano obustronne poręcze, zgodnie z wymogami § 70, 71 i § 298 ust. 4 *rozporządzenia w sprawie warunków technicznych budynków*, jednak nie dostosowano pomieszczeń zaplecza sanitarno-szatniowego do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami (co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* Obszaru 1 kontroli),

³⁵ Tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604. Dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach.

- na drzwiach wejściowych do sali gimnastycznej zamieszczono regulamin korzystania z sali, w którym określono zasady korzystania z niej i szatni, m.in. zobowiązano do rozstawiania sprzętu do ćwiczeń tylko w obecności nauczyciela oraz wykorzystywania tego sprzętu oraz innych urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem (stosownie do § 31 ust. 6 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach).

(akta kontroli str. 455-485)

2.5. Do czasu kontroli NIK, w Gminie nie podejmowano działań promocyjnych lub marketingowych skierowanych na wykorzystanie nowo wybudowanej sali gimnastycznej przez mieszkańców, kluby sportowe lub na organizację zawodów i imprez sportowych. Wójt Gminy wyjaśnił, że po wprowadzeniu regulaminu korzystania z sali gimnastycznej (m.in. dla mieszkańców i klubów sportowych) podjęte zostaną działania promocyjne mające na celu rozpowszechnienie informacji o możliwości korzystania z obiektu. Informacje o udostępnieniu sali będą umieszczone na stronach internetowych gminy i szkoły, zostaną rozesłane poprzez aplikację mobilną „Blisko” oraz ogłoszenia w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Gminy.

(akta kontroli str. 451-454)

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że ze względu na ograniczenia związane z pandemią COVID-19, promocja nowej sali gimnastycznej ograniczyła się do relacji z organizowanych w niej uroczystości szkolnych, gminnych i wiejskich. Wszystkie relacje były zamieszczane na stronie internetowej Szkoły lub częściowo na stronie Gminy Śniadowo. [...] promocji idei organizacji różnorodnych zajęć sportowych dla różnych zorganizowanych lokalnych grup służyła uroczystość otwarcia sali gimnastycznej [...] 15 października 2021 r. Na tę okoliczność przygotowano broszury i inne akcesoria reklamowe. Relacje z uroczystości były zamieszczone w lokalnych portalach internetowych: mylomza.pl, 4lomza.pl, wzasiegu.pl, narew.info oraz na antenie Telewizji Polskiej na kanale TVP Białystok. Sala gimnastyczna została zgłoszona do terminarza międzyszkolnych rozgrywek zawodów sportowych organizowanych w powiecie tomżyńskim.

(akta kontroli str. 488-493, 550-551)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wybudowana przy współfinansowaniu środkami programu *Sportowa Polska* – oddana do użytkowania od września 2020 roku – sala gimnastyczna była w dobrym stanie technicznym oraz posiadała regulamin w zakresie bezpiecznego korzystania z obiektu i urządzeń sportowych. Była dotychczas wykorzystywana do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oraz sportowych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów i organizowania uroczystości. Gmina nie prowadziła natomiast działań marketingowych, w celu poszerzenia dostępności obiektu na rzecz lokalnej społeczności (mieszkańcom, klubom sportowym) do aktywnego spędzania czasu wolnego i uprawiania sportu, wykorzystywania go na współzawodnictwo sportowe (zawody, imprezy sportowe) ani nie stworzyła oferty w tym zakresie, co wynikało głównie z ograniczeń związanych z pandemią COVID-19.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Ścisłe stosowanie się do zasad uwzględniania ponoszonych kosztów w wydatkach kwalifikowanych, w przypadku korzystania z dofinansowania realizowanych zadań.
2. Podjęcie działań w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami, w tym poruszającym się na wózkach inwalidzkich, możliwości pełnego korzystania z sali gimnastycznej i jej zaplecza przy Szkole Podstawowej w Szczepankowie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

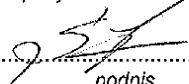
Obowiązek
poinformowania
NIK wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

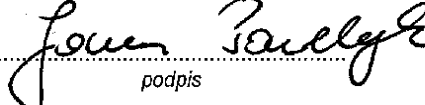
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 3 czerwca 2022 r.

Kontroler
Stanisław Żukowski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

.....
podpis